53e jaar — Nr 123. Zaterdag, 13 October 1906.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week : 6 fr. per jaar.
Twee " " : 5 "
Een " " 4 "

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 13 OCTOBER.

VAN ALLES WAT.

LANDBOUWERS VERGEET HET NIET ! — Het voornaamste liberaal blad der twee Vlaanders is de « Flandre libérale ». Het nummer van dinsdag 25 september laatst van die gazette is het bewaren weerd. Al de menschen van te lande zouden moeten weten — en onthouden — wat erin staat.

In dit nummer van de « Flandre libérale » vindt men een artikel van twee kolommen, over den landbouw en de katholieke regeering. Het katholiek ministerie wordt er met het meeste geweld in aangevallen, omdat het, zoo verklaart de « Flandre », den landbouw veel te veel ondersteunt, — ja, zoo beweert de « Flandre », omdat het ministerie den landbouw op eene schandelijke manier bevoordeeligt !! De « Flandre » spreekt nog van de landbouwwetten en van de sommen *« zoo ongelooflijk als onverdedigbaar verleend op de begrooting van landbouw »*.

Vol minachting vraagt de « Flandre » waarom men dit al voor de boeren doet. Ze maken toch maar, beweert het liberaal blad, het vier-en-twintigste deel uit van de bevolking van België.

Ten tijde van het liberaal ministerie vroeg men, in de Kamer, dat de regeering een handje zou toesteken om den landbouw te helpen. M. de minister Rolin antwoordde vlakaf : We trekken ons dat niet aan. De landbouw moet maar zijn zelven helpen !

Zeker, de landbouw weet dat hij eerst zijn zelven moet helpen. Maar er zijn omstandigheden waarin de Staat, door landbouwonderwijs en landbouwwetten, door geldelijke aanmoedigingen voor verbeteringen en maatschappijen van landelijk nut, moet meêhelpen. 't Is hetgeen de katholieke regeering doet — en hetgeen waarvan de liberalen niet willen weten.

Zelden hadden ze het nogtmaals zoo uitdrukkelijk en zoo klaar gezeid als de « Flandre libérale ». Dank-je voor de bekentenis !

* * *

ALS ZIJ ZULLEN MEESTER ZIJN. — « L'Avenir du Tournaisis », een mannetje of liberaal orgaan, schrijft :

« Als de anticatholieken meester van 's landsbestuur zullen geworden zijn, zullen zij zich wel gedwongen zien krachtdadige maatregelen te nemen om het congreganistische gevaar tegen te werken.

« De eerste maatregel die zich, volgens ons, zal opdringen, is de afschaffing van de politieke rechten der priesters en kloosterlingen.

« Men zal ons sektaris heeten. Het raakt ons weinig. Onze thesis is logisch, dat is ons voldoende.

« Geene enkele catholieke benoeming meer. En voor dezen die niet onafzetbaar zijn, ze in 't oog houden, en bij de minste buitensporigheid, de afstelling zonder omzien. »

Ziedaar wat er, in ons land, van onze grondwettelijke vrijheden en der persoonlijke vrijheid zou geworden, moesten de blauw-rood-groene cartelisten hier meester worden.

De toepassing der wet op de Zondagrust gaat rustig en vastaardig voort in ons land — wat niet belet dat de liberale bladen tegen die « verkwezeling » allerlei hatelijkheden blijven aanvoeren.

In het niet verkwezelde Frankrijk eischen echter de niet verkwezelde Parisiens, met geweld en bedreiging, de toepassing der Zondagrust door de anticlericale regeering ingevoerd. Plunderingen, uitspattingen, gewelddaden, een sterfgeval ook, kenmerkten reeds de beweging.

De liberalen zitten erg in verlegenheid met die beweging en heeten haar weinig liberaal en anti-democratisch. 't Is waar dat zij van democratie een bijzonder verstand hebben !...

* * *

EEN KAAKSLAG. — Liberale gazetten hebben zoo dikwijls geschreeuwd en gehuild dat de gevangenissen gevuld werden omdat het volk niet geleerd genoeg was, *omdat het verplichtend onderwijs niet bestond.*

Zij komen nochtans weer een deerlijke kaakslag thuis te halen : het onderzoek met veel vernuft en nauwkeurigheid geleid door M. Jolly, nopens de misdadigheid in België, bewijst dat op 100 schelmen er 65 *geleerden* en maar 35 *ongeleerden* zijn.

Wij vragen ons dan af waar de geuzen het gehaald hebben, dat de ongeleerdheid den weg naar de misdaad is ?

Zeker, *geleerdheid* is geraadzaam, nuttig, noodig, onontbeerlijk om in de huidige omstandigheden zich te verheffen in het leven, maar beweren, zooals de geuzen het doen, dat geleerdheid volstaat om den mensch op den rechten weg te houden, dat is eene valschheid, dat is leugen !

De *opvoeding*, gesteund op de vaste grondbeginselen van christenleer en godsdienst, kunnen alleen eenen dam opwerpen tegen 't opbruischende geweld van het kwaad !

* * *

Wat is eigentlijk het socialismus ?

De fijnste geslepenste uitbuiting van den werkman.

Wat heeft het socialismus sedert zijn bestaan voor den werkman gedaan ?

De weinige loter van 's werkmans brood geschreept en hem al langs om dieper in den afgrond gedompeld.

Wat heeft het socialismus sedert zijn bestaan aan den werkman gegeven ?

Hem den hemel op aarde beloofd maar de helle gegeven ; in andere woorden, hem naar ziel en lichaam geruineerd.

Waaraan heeft het socialismus zijn bestaan te danken ?

Aan de domheid en de ellende van den werkman. Moest de werkman tot zekeren welstand geraken, dan zou het socialismus geen reden van bestaan meer hebben, en daarom zorgt het socialismus, vooruit en vooral, den werkman in de armoede te behouden.

Wat doen de leiders van het socialismus ten voordeele van den werkman ?

Zich vermesten en den grooten *Jan uithangen* met de wekelijksche bijdrage van den dommen werkman, die, als vergoeding voor die besparing uit zijnen mond en uit dien zijner vrouw en kinderen, wat beloften en rotte appelen voor bedanking ontvangt.

Wat waren vroeger al die heeren leiders, die nu groote eigendommen aankoopen ?

Arme duivels, die blijde waren als ze iets te bijten of te knabbelen kregen en die nu rijk geworden zijn op het zweet van den werkman. Daarbij hoeveel millioenen heeft de werkman al niet verloren aan daguren alleen, vooral in de koolstreken, door opgelegde of gedwongene werkstakingen ? En als de werkman door werkstaking ten uiterste gedreven is en kreveert van honger, welk komplement krijgt hij dan ?

Dat de onderstandskas uitgeput is en hij weer aan 't werk mag gaan, en alzoo is hij altijd even rijk !

* * *

WERKMANSWONINGEN. — Het Belgisch Werk der werkmanswoningen heeft te Milaan een schoonen bijval gehad. De Handelskamer van die stad had ter beschikking van den internationalen keurraad der tentoonstelling vijftig gouden medaliën gesteld, waarvan er twee moesten toegewezen worden aan werken van vooruitzicht. Eene dezer medaliën werd toegekend aan eene Italiaansche maatschappij ; de tweede werd, op voorstel van een Fransch lid van den keurraad, toegewezen aan de Belgische Maatschappij der Werkmanswoningen.

Deze onderscheiding doet de grootste eer aan onze landgenooten.

* * *

GEDACHTE. — Er wordt genoeg gedaan om te genezen, maar de helft te weinig om gezond te blijven.

Spaar & Leengilde van Borgloon.

Eenige boerenvrienden hebben in de maand September ll. eene Raiffeisenkas met grondkrediet ingericht voor Borgloon en omliggende dorpen. Aangezien er nog vele landbouwers zijn die de werking en de voordeelen van zulk eene maatschappij niet volkomen begrijpen, willen wij hier eenige verklaringen desaangaande mededeelen.

I. — Wat is eene Spaar en Leengilde ?

Eene Spaar en Leengilde is eene samenwerkende maatschappij die voor doel heeft de gespaarde gelden der landbouwers tegen intrest in bewaring te ontvangen en bijzonder tegen kleinen intrest en met gemak van terugbetaling, aan de landbouwers te leenen.

Hoevele landbouwers zouden niet gaarne staldieren, mest en voederstoffen, granen aankoopen, andere verbeteringen toebrengen aan pachthoeven, boomgaarden, velden, en derwijze, groote profijten kunnen doen, waarvan zij nu maar al te dikwijls beroofd zijn en blijven, om derwille dat zij geen geld bezitten om dadelijk te handelen ?

Voor hen is de Spaar en Leengilde bijzonder ingericht en zal dan ook groote voordeelen medebrengen.

II. — Wat is er noodig om geld in leening te bekomen ?

1° Borgloon of een der omliggende dorpen bewonen, en lid zijn van een boerengilde.

2° Zich doen inschrijven als lid der Samenwerkende maatschappij.

3° Eerlijk en oppassend zijn.

De bestuurraad zal verder oordeelen of de ontleeners de noodige hoedanigheden bezitten en beslissen over hunne aanvraag.

III. — Voordeelen. — 1° De Spaar en Leengilde benattigt het geld der landbouwers, uitsluitend ten voordeele van den landbouw en belet dat er gelden in de kist blijven liggen, immers er zijn landbouwers die geld op overschot hebben, en hetzelve maar al te dikwijls in de kist sluiten. Dit geld zouden zij op zekeren interest kunnen plaatsen in de Spaar en Leengilde en het in alle omstandigheden terug bekomen. Dit geld kan aan andere landbouwers min door de fortuin of het geluk begunstigd in leening gegeven worden. Op die wijze zal hetgeen de eene te veel heeft den anderen uit den nood helpen en beiden zullen er hun profijt uittrekken. Al de geldstortingen zijn gewaarborgd door de onbeperkte verbintenis van alle leden der maatschappij.

2° De leeningen kunnen aangegaan worden voor een tijdstip van 1 tot 30 jaren ; dus alle gemak om de geleende gelden terug te betalen.

3° De geleende sommen kunnen met afkortingen terugbetaald worden op vastgestelde datums.

Deze datums zullen gekozen worden op de tijdstippen dat de landbouwers best in staat zijn te betalen, bij voorbeeld na den oogst, of den beetentijd. Alzoo zal het kapitaal afgelost zijn zonder groote moeite, zelfs zonder het te weten.

Men kan ook krediet openingen aangaan van jaar tot jaar voor de betalingen der mest en voederstoffen.

4° De leeningen geschieden aan den kleinsten intrest mogelijk, op de gemakkelijkste en minst kostelijke wijze. Voor de kleine sommen wordt er niets anders vereischt dan het handteeken van den ontleener, met het tegenhandteeken van eenen borg. Voor de groote sommen wordt er onderpand op vaste goederen vereischt.

Al de verrichtingen der Spaar en Leengilde zijn volstrekt geheim. Al de bestuurleden verplichten zich op hun woord van eer nooit aan andere personen kenbaar te maken wie gelden stort of ontleent, zelfs wie eene aanvraag tot geldontleening heeft gedaan.

Mogen deze korte verklaringen het hunne bijdragen om deze nuttige zelfs onmisbare instelling te verspreiden en de er van verwachte vruchten op te leveren.

Voor andere inlichtingen zich te wenden bij M. Hendrik Cuvelier in de melkerij te Borgloon.

F. DE MARNEFFE.

GEMEENTERAAD
VAN TONGEREN.

Zitting van woensdag 8 October 1906.

Tegenwoordig : MM. MEYERS, burgemeester, DELVIGNE en MODAVE, schepenen ; DECKERS, JACQUES, VAN ORMELINGEN, VONCKEN, STOFFELS SCHAETZEN en ZEEGERS, leden.

M. de BURGEMEESTER overhandigt aan M. Hyacinthe Renwart en aan M. Dupuis, respectievelijk de burgerlijke medalie van 2de klas en het diploma van eervolle vermelding, die hen zijn toegekend voor daden van moed en zelfopoffering.

In naam van den raad wenscht hij hen geluk over de bekomen onderscheidingen.

Mededeelingen :

Inwoners van het Geebroeck vragen het plaatsen van lantaarnen in hunne wijk.

In eene volgende zitting zal het College verslag geven over deze kwestie.

Inwoners van Mulken vragen de verbetering van den weg genaamd « Steenenweg. » Zij zouden dezen willen veranderd zien in landbouwweg.

Er zal aan deze vraag gevolg gegeven worden.

De raad gaat over tot de dagorde :

1. Verslag over het bestuur en den toestand der stakszaken in uitvoering van art. 70 der gemeentewet.

M. de BURGEMEESTER geeft lezing van het verslag waarvan wij heden het eerste gedeelte mededeelen.

2. Proces-verbaal van naziening der gemeentekas van den 3de trimester 1906.

Goedgekeurd. Er is een overschot in kas van fr. 26093,60.

3. Verslag over de inlichtingen, stukken en aanbiedingen betreffende de verlichting aan het College toegekomen sedert de laatste zitting van den raad.

Talrijke inlichtingen, stukken en aanbiedingen, betreffende het daarstellen der electrische verlichting te Tongeren, zijn aan het College toegekomen.

De raad beslist eene bijzondere zitting te houden, om er kennis van te nemen.

4. Kostelooslager onderwijs 1905-1906. — Verdeeling der tusschenkomst van het Armenbureel.

De tusschenkomst van het Weldadigheidsbureel wordt verdeeld tusschen de verschillende gemeente en aangenomen scholen, volgens het getal leerlingen.

5. Aansteken der lantaarnen op het Broeck, te Mulken, op het Paardskerkhof en te Bloir — Aanbesteding. — Goedgekeurd.

6. Openbare onderstand. — Wet van 27 November 1901. — Gemeentefonds. — Verdeeling tusschen de twee liefdadigheidsgestichten.

De verdeeling wordt vastgesteld als volgt : 8/9 ten laste der Burgerlijke Godshuizen ; 1/9 ten laste van het Armenbureel.

7. — Gemeenterekening van 1905. — Goedkeuring.

De raad keurt de rekening goed, die in commissie onderzocht is geworden.

8. Verkoop van doode boomen.

De raad beslist dezen verkoop voorloopig uit te stellen.

9. Lager onderwijs. — Onderwijzend personeel. Jaarwedde. — Verhoogingen in uitvoering der wet van 21 Mei 1906.

Dit onderwerp wordt tot eene volgende zitting verzonden.

10. Stadhuis. — Balkon, enz. — Herstellingen.

De raad beslist dat niet alleen herstellingen aan het perroen, maar ook aan het balkon en aan de voorzaal van het stadhuis, moeten gedaan worden. Deze herstellingen zijn hoogstnoodig en zullen gedaan worden in het begin van 1907.

11. Rekening van 1905 van het Weldadigheidsbureel en der stichting Yaes-Valck. — Goedgekeurd.

12. Weldadigheidsbureel. — Borgstelling van den ontvanger. — Wijziging der hypoteek. Gunstig advies.

13. Kerk van St-Jan. — Verpachting van goederen. — Goedgekeurd.

14. Burgerlijke Godshuizen. — Verpachting van goederen. — Goedgekeurd.

15. Id. Verkoop van slaghout. — Cohier van lasten. — Goedgekeurd.

16. O. L. V. Kerk. — Vermindering van huurprijs. — Goedgekeurd.

17. Id. — Aflegging van Kapitaal. — Goedgekeurd.

18. Id. — Stichting van vier jaargetijden. — Goedgekeurd.

19. Aangenomen school. — Personeel. — Wijziging. — Goedgekeurd.

VERSLAG over het bestuur en den toestand der stadszaken, door het Schepencollege aan den gemeenteraad voorgedragen, in zijne zitting van 8 october 1906, in uitvoering van artikel 70 der gemeentewet.

MIJNE HEEREN,

Het College van Burgemeester en Schepenen heeft de eer U, in uitvoering van artikel 70 der gemeentewet, het verslag voor te dragen over het bestuur en den toestand der stadszaken.

BEVOLKING.

Op 31 december 1905, bedroeg de bevolking der stad Tongeren **9896** inwoners, waarvan :
4720 van het mannelijk geslacht,
5176 van het vrouwelijk geslacht.

Gedurende het jaar 1905, zijn er **285** geboortens geweest, te weten :
150 van het mannelijk geslacht,
135 van het vrouwelijk geslacht.

Er zijn **170** sterfgevallen geweest :
78 mannen,
92 vrouwen.

Er werden **71** huwelijken gesloten.

INGESCHREVEN KIEZERS.

	mat.	1 stem	2 stem.	3 stem.	4 stem.	Getal kiezers	Getal stem.
Kamer van volksv.	1097	411	119	—	—	1627	2178
Senaat en Provincie	862	398	437	—	—	1697	2879
Gemeente	800	236	159	276	1541		3013

Het kan zijn dat het getal inwoners, op 31 december 1905, niet geheel juist is, omdat vele personen die de stad verlaten of er zich komen vestigen dikwijls verwaarloozen hun vertrek of hunne aankomst aan te geven op 't Bevolkingsbureel.

Deze nalatigheid geelt aanleiding tot moeilijkheden en tot onkosten ten laste der openbare liefdadigheid onzer stad, in zake van woonstonderstand.

Niettegenstaande talrijke vermaningen aan de Policie, gebruikt deze de noodige zorgen niet voor het bestatigen van het vertrek van personen, het meerendeel vreemdelingen, die, ingeschreven blijvende op de bevolkingsregisters, aldus hunnen woonstonderstand in deze stad blijven behouden. In de aanstaande begrooting zullen wij eenige maatregelen aandiden om te verhelpen aan dezen toestand, zoo nadeelig aan de weldadigheidsgestichten.

GEZONDHEID.

Gedurende het jaar 1905, en dit jaar, is de gezondheidstoestand uitmuntend gebleven. In deze laatste dagen is er gesproken geweest van drie of vier gevallen van typhus- of slijmkoorts. Er is een sterfgeval geweest. Had dit plaats ten gevolge van typhuskoorts ? Wij weten het niet. De huizen, ten getalle van twee, waar zieken geweest zijn, de eene overleden, de andere opbeterschap, zijn ontsmet geworden volgens de wijze aangeduid door den aldaar handelenden geneesheer.

Te dezer gelegenheid is er, zooals vroeger, bestatigd geworden dat de geneesheeren den Burgemeester niet verwittigen, en weigeren hem te verwittigen, over de gevallen van besmettelijke ziekten die zij bestatigd hebben.

Zonder over dit ontwerp in verdere bespreking te willen treden, zij het ons toegelaten onze spijt uit te drukken over dit stilzwijgen dat erge gevolgen kan teweeg brengen. De openbare geruchten zijn minder bescheiden, maar ook minder geloofwaardig als een vertrouwelijk verslag, door den handelenden geneesheer aan den burgemeester gestuurd.

De kwestie zal, ten andere, aan de hoogere overheid onderworpen worden.

FINANTIËN.

Het is nuttig jaarlijks aan den raad den finantieelen toestand der stad te herinneren, opdat de raad dien ten gevolge zou kunnen handelen, en opdat de inwoners zich geen begoocheling zouden maken en zich niet zouden laten medesleepen door verbetering te vragen welke de inkomsten der stad niet altoos toelaten te verwezenlijken zonder nieuwe belastingen.

De leeningen door de stad gedaan, zijn de volgende :

1862,	fr.	125,000
1868,	fr.	82,000
1872,	fr.	38,000
1874,	fr.	80,000
		225,000

die jaarlijks aan de stad in intresten, afkortingen inbegrepen, fr. 16,250 kosten.

In 1903, bij het aanleggen der waterleiding, die omtrent vier-honderd-duizend fr. gekost heeft, werd er fr. 250,000 ontleend, en in 1905 nog fr. 50,000 voor het deel der stad, na aftrek van den totalen prijs der toelagen door den Staat en de Provincie verleend. Deze twee leeningen, te samen fr. 300,000, kosten jaarlijks in intresten, afkortingen inbegrepen, fr. 12,000.

In 1906, voor het vergrooten van het kerkhof en de herstelling van het stadhuis, heeft de stad nog eene leening gedaan van fr. 50,000, waarvan de intrest fr. 2,000 bedraagt.

Hieruit blijkt dat de stad bij het Gemeentecrediet eene schuld heeft van fr. 675,000.

Dit feit zal dienen in aanmerking genomen te worden, als de raad in eene volgende zitting, als het niet in de zitting van vandaag is, de kwestie der uitbating van de nieuwe verlichting in *regie* of bij vergunning, zal bespreken. Indien men beslist de uitbating te doen in regie, zal men onvermijdelijk eene belangrijke nieuwe leening moeten aangaan.

De oude imposten, opcentiemen op de gronden personneele belastingen, bestaande van voor de leeningen gedaan voor de waterleiding, brachten jaarlijks gemiddeld, in ronde cijfers, fr. 23,000 op. Van deze fr. 23,000 nam men fr. 16,250 af voor de intresten der leeningen van 1862 en 1874.

Bij de hernieuwing in September van deze belastingen en van die gestemd in 1903 en 1905, voor en sedert het daarstellen der waterleiding en andere werken die omtrent fr. 16,000 opbrengen, heeft men bestatigd dat deze belastingen, buiten de intresten der laatste leeningen, nauwelijks voldoende zijn om de kosten te dekken der volgende gewone uitgaven : kosten van uitbating, nazicht en onderhoud der waterleiding, kosten van besproeiing der straten en markten, aankoop der *compteurs* door de stad aan de geabonneerden verhuurd, te samen fr. 3261,80.

In den loop van dit jaar, hebben zich verscheidene ontsnappingen van drinkwater voorgedaan ; een dezer ontsnappingen leverde gevaar op voor een naburig gebouw ; dit gevaar is vermeden geworden na twee dagen en twee nachten werken en zorgen ; uit dit soort van ongevallen kunnen groote onkosten voortspruiten.

De heer Ingenieur Peters, heeft over dit punt een verslag opgemaakt.

Men moet ook rekening houden van de verhoogingen der jaarwedden van verschillende ambtenaars, bedienden en werklieden der stad, vooral sedert 1896. De uitgaven der stad vermeerderen alle jaren, niemand kan zulks betwisten. Om deze reden herinnert het College aan den raad en aan de inwoners, die de voornaamste belanghebbenden zijn, vermits zij de belastingen betalen, dat elk tegenwoordig of toekomend bestuur in deze stad, met de grootste spaarzaamheid moet regeeren, zoo niet zal het onvermijdelijk gedwongen worden tot het heffen van nieuwe belastingen, opcentiemen of belasting op het inkomen, zooals eenigen het voorstellen. Wel te verstaan dat men deze be-

---

Ter wille eener vrouw

12de VERVOLG.

Na hem op dit punt gerust te hebben gesteld, bespraken wij de bijzonderheden van onze reis wat uitvoeriger dan wij nog gedaan hadden en kwamen toen tot het bespreken van den tocht.

Ja, daar wilde ik u ook over spreken, zegde zij ; toen jufvrouw Blake gisteren sprak gaf zij mij als haar verlangen te kennen, zegde zij er zelfs op te staan, dat zij alle kosten voor hare rekening zou nemen. Daar wij alles gaan doen in het belang van hare familie meende zij daar recht op te hebben ?

— En wat hebt ge daarop geantwoord ? vroeg ik.

— Ik was zoo vrij met haar van meening te verschillen, antwoordde hij, zoowel wat mij zelve als u betreft. Ik gaf te kennen dat wij beiden de zaak beschouwden als een vacanciereisje en dat wij, gingen wij niet naar Amerika om haren broeder te zoeken, naar alle waarschijnlijkheid naar Centraal-Afrika zouden gaan, om eene nieuwe rivier te ontdekken, leeuwen of slavenhandelaars te dooden, of iets van dien aard.

Het beeld van dezen uitgedroogden Bloomsbury-notaris, zwervende door het donkere wereelddeel als de spreekwoordelijk geworden Engelschman, die daar ronddwaalt om iets te dooden, kwam als iets zeer komieks voor mij op. Evenwel, ik was het geheel eens met hetgeen hij tot jufvr. Blake gezegd had.

— Nu wilde ik u voorstellen, hernam hij, dat gij de leiding van den tocht op u neemt en mij de geldelijke regeling overlaat. Ik zal dan het noodige geld opnemen en gij kunt met mij afrekenen als wij in Engeland terug zijn.

— En veronderstelt dat wij niet terugkomen ? vroeg ik, wat dan ?

— Aangezien ik kind, noch kraai heb, antwoordde hij, zal het verlies van dat geld toch niemand deren.

En terwijl hij zich vergenoegd de handen wreef, voegde hij er bij :

— Er is iets onbestemds in deze reis, om niet te zeggen gevaarlijks, dat werkelijk aangenaam is. Ik geloof nu reeds dat mijne klerken mij zullen aanzien voor een tweede Christophorus Columbus.

Ik moest onwillekeurig glimlachen als ik mij Columbus ging voorstellen als iemand die een gekleede frak en bril droeg en vroeg mij af of die groote ontdekker ook gesnoven zou hebben en zijn vest met snuif zou hebben bevuild.

Toen kwam opeens eene gedachte bij mij op. Ik herinnerde mij Mulhausen's belangstelling in onze voorgenomen reis en ook dat zijn meegezel mij steeds nagegaan had. Was zijne beloeling soms na te gaan, van waar wij zouden vertrekken en wanneer, opdat hij ons zou kunnen vergezellen of volgen ? Ik deelde daarom Vargenal mee wat er gebeurd was en liet hem tevens het briefke zien dat ik den avond te voren van jufvr. Blake ontvangen had.

— Hij schijnt inderdaad onze gangen te volgen, sprak hij. Is dat werkelijk zoo, dan zal hij dat blijven doen en moeten wij hem zoo spoedig mogelijk op een valsch spoor brengen. Daarom is het misschien het best dat een mijner klerken den overtocht zal bespreken, terwijl gij, bemerkt dat ge toch gevolgd wordt, u begeven moet naar een heel ander kantoor dan wij hebben moeten, laat ons zeggen het kantoor rechtstreeks op New-York. Daardoor zullen zij in den waan worden gebracht dat wij eerst naar de Vereenigde Staten gaan en zullen zij dus op een verkeerd spoor geraken. Wij zullen jufvr. Blake aanraden zich hoogst omzichtig tegenover Mulhausen uit te laten, bijaldien hij haar weer mocht opzoeken.

— Uw denkbeeld vind ik zeer goed, zegde ik, en ik zal diensvolgens handelen. Mulhausen moet niets van ons plan te weten komen.

— Dat dunkt mij ook, sprak hij, en nu is de vraag slechts : zullen wij mijne schoone cliënte op de hoogte stellen ? Willen wij dit schriftelijk doen, dan is een zeer lange brief noodig, die allicht in verkeerde handen kan komen. Mulhausen kan ook vrienden hebben onder de bedienden, die hem zouden kunnen inlichten. Ge hebt zeker geen tijd er vandaag heen te gaan ?

Eerlijk gezegd, was het plan reeds bij mij opgekomen dit te doen, doch ik had er tot dusverre geen aanleiding voor kunnen vinden. Nu Vargenal zulk een aanleiding had gevonden en ik dus feitelijk kon gaan op verzoek, verklaarde ik mij bereid, ongeaublikkelijk op reis te gaan. Ik vertrok dus en kwam rond twee ure te Burwell aan.

Toen ik het kasteel had bereikt, werd ik in de ontvangstzaal gelaten, waar jufvrouw Blake spoedig bij mij kwam. Zij had een kleur van opgewondenheid en uit de wijze waarop ze mij verwelkomde, kon ik opmaken, dat mijne komst haar welgevallig was.

— Ik weet niet wat van dit alles te zeggen M. Brudenell, begon zij, toen ik de reden van mijne komst had meegedeeld en verteld had welke voorbereidende maatregelen voor ons vertrek waren gemaakt. Gij hebt u reeds zooveel moeite gegeven dat ik geen woord van dank vinden kan. Ik kan bijna nog niet gelooven, dat wij werkelijk gaan zullen.

— Een der klerken van M. Vargenal zal dezen middag nog den overtocht bespreken, zegde ik, wij hebben dus niet anders te doen dan onze koffers te pakken en zullen elkaar dan aan boord te Southampton ontmoeten. Ik vrees dat ge het leven, dat u in de komende maanden te wachten staat, minder aangenaam zult vinden dan op het schoone Burwell.

— Dat beteekent niets, sprak zij, als ik maar iets van Godfrey zal vernemen. Ik bid dag en nacht dat onze tocht met goeden uitslag zal worden beloond.

— God geve het, zegde ik, het zal zeker niet aan ons liggen, als wij niets van hem hooren. Is uw neef, kapitein Morgrave, hier nog ?

Zij schudde het hoofd.

— Neen, antwoordde zij, hij is gisteren naar de stad gegaan. Belangrijke zaken maakten zijne tegenwoordigheid daar noodzakelijk. Hij ging met den trein na dien, waarmee gij vertrokken waart.

Ik vroeg mijzelf af of die belangrijke zaken eenig verband konden hebben met het feit dat Mulhausen's metgezel mij den avond te voren gevolgd was, doch ik liet mij met geen enkel woord hierover uit. Hoe groot ook haar afkeer jegens den neef was, geloof ik niet dat zij hem in staat achtte, iets te doen om te voorkomen, dat zij haar broeder vinden zou.

— Is er nog iets te vertellen van onzen nieuwsgierigen vriend Mulhausen ? vroeg ik, is hij u lastig komen vallen ?

— Neen, antwoordde zij, sedert ik u schreef is hij hier niet meer geweest en ook in het dorp heb ik niets meer van hem gehoord of gezien.

— Mocht ge hem ontmoeten, hernam ik, dan geloof ik dat ge wijs zult doen hem niet te vertellen dat wij voornemens zijn Engeland te verlaten. Ik geloof dat het in ons belang zal zijn, als hij daarvan niets verneemt. Meent ge dat hij iets van de bedienden zou kunnen te weten komen ?

— Dat dacht ik bepaald onmogelijk, antwoordde zij.

— Ik ben blij zulks te hooren, want er zijn belangrijke redenen voor ons, om hem omtrent onze bewegingen geheel in het duister te laten. Hij schijnt er belang bij te hebben uw broeder te vinden, heeft groote afstanden afgereisd om hem te zoeken en daarvoor zooveel geld uitgegeven, dat ik niet gelooven kan dat zijne bedoelingen zoo eerlijk zijn als hij het wil doen voorkomen. Bovendien zijn er zooveel tegenstrijdigheden geweest in zijn meedeelingen, dat ik de zaak niet goed vertrouw.

— Van mij zal hij niets te weten komen, sprak zij beslist. En bij die woorden kwam er eene uitdrukking op haar gelaat, die weinig goeds voor Mulhausen voorspelde, indien hij pogen mocht haar geheimen te ontlokken, die zij voor zich wilde houden.

— En wat zegt jufvr. Priscilla wel van onze plannen ? vroeg ik na eenig stilzwijgen.

— Eerlijk gezegd geloof ik niet, dat zij het zoo heel plezierig vindt, antwoordde jufvrouw Blake, doch ik geloof, dat ze liever hare koffers zou pakken en naar de binnenlanden van Afrika gaan, dan mij alleen laten reizen.

Een uur lang bespraken wij verder alle kleinigheden, weinig vermoedende welk een belangrijk oogenblik dit in ons leven zou zijn. Toen gebruikte ik met haar de namiddag-thee ; sprak nog even met jufvrouw Priscilla, die mij uithoorde over onze reisplannen en om vijf ure nam ik afscheid en begaf mij naar de statie, waar ik den sneltrein naar de stad nam.

In de drie dagen, die volgden, gebeurde er niets bijzonders, maar elke vier-en-twintig uren wikkelden zich onze voorbereidende maatregelen meer en meer af. Ondertusschen regelde ik mijne zaken en droeg die over aan een bekwaam, vertrouwd collega.

Vargenal had alles voor jufvr. Blake in orde gebracht en zijne maatregelen zoó genomen, dat niemand gedurende hare afwezigheid eene hand naar het landgoed zou kunnen uitsteken. De oude heer zelf werd er bij den dag bepaald jonger op. Zelfs in zijne kleeding was dat merkbaar, zoodat ik hem zelfs op een van die dagen in Piccadilly tegenkwam, tot mijne verbazing getooid met een gekleurde foulard, iets, wat ik hem in al die jaren dat ik hem gekend had, nooit had zien dragen.

Donderdag morgend was ik tot ongeveer twaalf uren op mijne kamers bezig. Ik had nog een paar belangrijke zaken af te doen, en als ik mij goed herinner, wees de klok tien minuten over twaalven, toen ik de straat opging. Het was een schoone, frissche morgend en ik verheugde mij reeds bij de gedachte, dat ik binnen acht-en-veertig uren op de zilte baren zou zijn in het aangenaamste gezelschap, dat een man zich denken kan, toen ik opeens aan den anderen kant van de straat niemand minder zag dan Mulhausen in eigen persoon.

Dat hij bemerkt had, dat ik hem gezien had, weet ik zeker, doch om verschillende redenen deed ik, alsof ik hem niet opgemerkt had. Ik keerde mij om en ging haastig Fleet Street door in de richting van Ludgate Hill, doch hoe snel ik ook ging, ik gevoelde, dat ik gevolgd werd. En ik had dan ook nauwelijks Bouverie Street bereikt, toen ik achter mij hoorde :

— Mijnheer Brudenell, zou ik u een oogenblik mogen spreken ?

Nu hij mij ingehaald had, kon ik moeilijk anders doen dan staan blijven. Ik deed dat dan ook en zag hem met moeilijk verborgen ongeduld aan.

— Ik kan u nauwelijks zeggen hoe blijde ik ben u te ontmoeten, begon Mulhausen, mij de hand schuddend met een hartelijkheid, die ik volstrekt niet beantwoordde. Ik was juist voornemens u te gaan opzoeken. Als ge soms haast hebt, wilt ge mij zeker wel toestaan een eind met u mee te gaan. Ik heb u iets mee te deelen.

— Laat ons dan verder gaan, zegde ik. Ik heb inderdaad haast en aangezien ik eene belangrijke zaak heb af te doen en slechts weinig tijd heb voor u, zult ge mij zeker wel dadelijk willen meedeelen wat ge mij te zeggen hebt.

— Dat wil ik met alle genoegen, sprak hij, terwijl wij voortstapten.

— Gij zijt voornemens naar Zuid-Amerika te gaan, geloof ik, hernam hij opeens, terwijl wij Ludgate Circus naderden en aanstalten maakten de straat over te steken.

— Och, kom, zegde ik, wie heeft u dat verteld ?

— Ik zie niet in wat dat er toe doen zou, hernam hij, zich niet storende aan de bitsheid, waarmee ik had gesproken, ge gaat, geloof ik, Godfrey Blake zoeken ?

— Indien ik werkelijk op reis ging, zou ik zeker geen andere reden hebben.

— Jufvr. Blake gaat immers met u mee ?

— Inderdaad ? zegde ik, feitelijk niet wetende wat ik anders zou zeggen.

— Is dat soms niet waar ? vroeg hij.

— Waarom vraagt ge dit alles ?

— Omdat ik uit uw eigen mond wilde hooren of hetgeen ik vernomen heb, juist is, zegde hij, en thans kwam weer die onaangename uitdrukking op zijn gelaat, die ik er reeds meer op gezien had.

— Ik kan u over deze zaak noch over eene andere inlichten, M. Mulhausen, hernam ik, als ge meer te vragen hebt, wendt u dan tot dan notaris van jufvr. Blake, M. Humphrey Vargenal, Bloomsbury Square, tot wien ge u reeds eenmaal gewend hebt, daarbij minder van mijn naam gebruik makende. Hij zal uwe vragen al dan niet beantwoorden, maar hem het 't best schijnt.

— Ge schijnt niet meedeelzaam te zijn, M. Brudenell, zegde hij met een grijnslach, de achterhoudendheid aan uw beroep eigen, schijnt ge niet te kunnen afzetten.

— Ik begrijp niet, zegde ik bitsig, waarvan ik dadelijk spijt had, waarom zaken, waarmee ge niets te maken hebt, u zooveel belang inboezemen. Al ging de geheele familie Blake, uw vriend Morgrave inbegrepen, naar Kamschatka of Peru, dat gaat u niet aan.

(Wordt voortgezet).